

Ο Μέγας Βασίλειος ως παιδαγωγός

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Εισήγησις γενομένη την 16ην Οκτωβρίου 1979 εις το επί τη 1600ή επετείω από του θανάτου του Μεγάλου Βασιλείου συγκληθέν εν Αθήναις Διορθόδοξον θεολογικόν Συνέδριον.

Εις τον Επιτάφιον αυτού εις τον Μέγαν Βασίλειον μεταξύ των άλλων χαρακτηρισμών τους οποίους αποδίδει εις αυτόν ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος

είναι και το “παιδαγωγός της νεότητος”(1). Και εξ όσων εις άλλο σημείον του Επιταφίου του αναφέρει συνάγεται, ότι χρησιμοποιεί τον όρον όχι μόνον υπό την έννοιαν της χριστιανικής παιδαγωγίας, αλλά και της θύραθεν, την οποίαν “πολλοί των Χριστιανών διαπτύουσι ως επίβουλον και σφαλεράν και Θεού πόρρω βάλλουσαν, κακώς ειδότες”(2).

Και όντως ο τίτλος του “παιδαγωγού” περισσότερο των δύο άλλων Καππαδοκών προσιδιάζει εις τον Βασίλειον. Όχι διότι οι άλλοι δεν είχαν φοιτήσει εις ανωτέρας σχολάς, και δεν είχαν διδαχθεί τας βασικάς παιδαγωγικάς αρχάς. Το υπό του υμνογράφου του Βασιλείου αναγραφόμενον

“Παιδείας γεγονώς απάσης έμπλεως/ου μόνον της κάτω και πατουμένης /πολλώ δε μάλλον της κρείττονος” (κανών, ωδή γ’) θα ηδύνατο κάλλιστα να αποδοθή και εις τους ετέρους δύο Καππαδόκας. Ο Μέγας Βασίλειος υπήρξε παιδαγωγός διότι ήτο πρακτικώτερος των δύο άλλων. Και οι τρεις υπήρξαν μεγάλοι θεολόγοι, οι δύο άλλοι όμως ήσαν περισσότερο θεωρητικοί. Ας μη λησμονώμεν ότι ο Βασίλειος ουδέποτε έγγραψε προς ικανοποίησιν προσωπικής ανάγκης. Ήτο κατ’ εξοχήν ο ποιμήν και πάντοτε απέβλεπε εις την οικοδομήν του ποιμνίου του. Δεν είναι δε τυχαίον το γεγονός ότι τας ομιλίας του ήρχοντο να ακούσουν και αυτοί οι τεχνίται και χειρόναχτες, όπως ο ίδιος παρατηρεί προκειμένου περί των ομιλιών του εις την Εξαήμερον(3). [\(περισσότερα...\)](#)